

1. Ta hand om dig

Det var torsdag när mitt liv gick åt skogen, en helt vanlig torsdag. Allting kantrade och skulle aldrig mer bli sig likt, men jag kan inte säga att jag kände det på mig när jag gick till jobbet den morgonen. Jag arbetar som läkare på ett av stans stora sjukhus. Ändå hade jag känt av något en längre tid, en sorg kanske, desperation? Men jag lyssnade inte. Jag hade ett jobb att sköta som jag tyckte var viktigt, livsviktigt till och med. Och det var vad jag tänkte på den här dagen också – den som skulle bli den sista i mitt gamla liv.

Jag hade fram till dess inte förstått varför folk klagade så mycket, åtminstone inte om de hade en så betydelsefull funktion som vi hade, vi som jobbade med att hjälpa andra. Visst kunde det vara tungt ibland och visst var det stressigt, alltid stressigt, men vi fick möjligheten att rädda människor, så hur kunde man någonsin beklaga sig

över det? Högre lön och bättre arbetsvillkor var sånt vi hela tiden fick slåss för, men i grund och botten kände jag en stolthet inför mitt kall som egentligen inte behövde betalas eller belönas. Jag hade märkt att alla inte hade ett kall här i världen, men det hade jag och för det var jag tacksam.

Med den stoltheten i ryggen gick jag genom sjukhusets dörrar. Att jag samtidigt var trött till bristningsgränsen var inget jag lyssnade på, att ställa upp för de sjuka och för kollegor var vardag, ett maratonpass som kom med yrket. Naturligtvis kände jag till att många drabbades av utbrändhet i min bransch, lika bra som jag visste att inte hela världen låg på mina axlar och att alla faktiskt inte gick att rädda. Men man kunde åtminstone försöka. Jag ogillar dem som inte försöker, och kanske låg mitt största problem just där, nästan som en arrogans fast jag bara ville väl. Den här alldeles vanliga torsdagen skulle det visa sig hur jag såg på saker och ting och hur jag verkligen mådde.

Jag gick genom de slitna korridorerna på väg till mottagningen, ignorerade eller hade vant mig vid hur institutionaliserat allt såg ut. Jag hade varit med tillräckligt länge för att begripa det där med budget: om det gällde

patienters hälsa eller ny färg på väggarna, så var det viktigare med hälsan. Jag vill inte låta krass, men det är så man måste tänka. Jag kom fram till väntrummet där det redan var fullt, passerade Linda med en lätt vinkning men utan att titta på henne när jag gick förbi.

– God morgon Anne, kvittrade hon.

Sjuksköterska och tjugotre år gammal – vad visste hon om livet? Jag var tio år äldre, drygt tio år om jag ska vara ärlig, och visste att morgonen inte var ”god”, bara som vilken annan som helst.

– Hej, hej, suckade jag innan jag gick in på mitt rum.

Jag kollade håret och att jag i övrigt såg trovärdig ut, rätade till den vita läkarrocken och samlade ihop mig. Sen kunde dagen börja. Jag ringde på Linda, som kom in genom dörren efter mindre än en halv minut fast jag redan hunnit bli otålig.

– Hur ser det ut idag?

– Det är värre än vanligt, svarade hon uppriktigt. Det var fullmåne igår, eller är väl fortfarande, antar jag, bara det att vi inte kan se den.

Hon skrattade åt sig själv. Jag försökte artigt göra det samma, men det lät mest som ett kraxande. Det var vår ute men kallt, och jag hade dragits med något i halsen i över en månad nu. Jag blev inte av med det. Jag tog en halstablett och harklade mig.

– Jag tror inte på månen.

Linda tittade på mig som om det var jag som inte visste bättre. Alla inom sjukvården, polisen och brandkåren (och i krogsvängen också, har jag hört) hävdade att det runt fullmåne skedde fler olyckor och konstigheter än annars. Folk skyllde på den, jag skyllde på vidskepelse. I och med att alla sa att det var den värsta tiden, blev det så också. Masspsykos. Jag tyckte inte om att man höll på så där, hetsade varandra tills det blev en självuppfyllande profetia.

Linda bläddrade bland sina papper i stället för att kommentera månen något mer.

– Jo, jag undrar om du kan ta en person med ett ganska fult skärsår i handen före de andra. Han kom visserligen in nyss, men det är något med honom. Jag vet inte hur jag ska förklara, något ... charmigt.

Jag orkade inte ens höja ögonbrynen.

– Jaha, vad har han gjort då?

– Han har gjort sig illa på en spade, jag vet faktiskt inte hur. Han är trädgårdsmästare säger han.

Jag fnös.

– Det får vänta. Vi har annat före.

– Men han sa att han ville prata med dig, envisades Linda, sa att det var viktigt.

– Det ska han få också. Men en sak i taget, eller hur. Håller han på att dö?

– Nej, såklart inte, men ...

– Då får han vänta.

Hon såg tveksam ut.

– Är du säker?

– Naturligtvis, sa jag irriterat. Och efter ytterligare tvekan, nickade Linda.

– Okej. Jag skickar in den första.

– Tack!

Hon försvann ut genom dörren. Jag suckade igen. Detta var viktigt, jobbet alltså, men det var också väldigt ansträngande. Så många sjuka och så lite tid. Jag var bara jag. Min energi var låg, men jag måste försöka. Jag sög på halstabletten och hoppades att den skulle ge mig kraft och energi nog att klara dagen.

De flesta som kommer till mig är naturligtvis krassliga på ett eller annat sätt, men de längtar också efter bekräftelse. Från början tog jag mig tid att tala med dem, såg det som en självklarhet. Men det finns två problem med den saken: för det första slutar vissa aldrig att prata, det fanns så många ”fel” på dem, för det andra kom det hela tiden fler som behövde min tid. Jag blev tvungen att prioritera. Att få prata av sig och bli bekräftad är betydelsefullt för patienterna, det kan vara en bit av själva läkningsprocessen, men man fick hela tiden ställa det mot hur många som behövde hjälp. Och ju tröttare jag blev,

desto mindre tålmod hade jag med så kallade ”jobbiga” patienter. Man får passa sig så att man inte blir cynisk och börjar se folk som besvärliga, vilket de ju ofta kan vara. Idag var ingen bra dag.

Jag borde ha ätit lunch för länge sen när jag tog emot mannen med såret i handen, han hade väntat ett bra tag nu. Linda hade tagit med sig en sallad till mig från kafeterian eftersom jag inte hunnit äta än. Jag vet, det är inte så det får gå till, men vad skulle jag göra. Jag tog några tuggor av den färglösa maten och bet i det torra brödet, medan jag väntade på att han skulle visas in i undersökningsrummet intill. När hade de bakat det här, förra månaden? Jag önskade att eftermiddagen skulle bli mindre stressig, men hade ingen större tilltro till det eftersom nedskärningarna lett till fler patienter per läkare.

När dörren där inne öppnades, släppte jag salladen och skyndade dit.

– Hej, jag är ledsen att du fått vänta.

Mannen i fråga log bländande mot mig. Senare skulle jag hävda att hela rummet fylldes av ett lugn, hans lugn, men då märkte jag förstås ingenting, upptagen av att tugga ur munnen som jag var.

– Det är ingen fara. Det fanns så mycket att läsa där ute. Jag klarar mig alltid.

Jag tyckte det var en lustig kommentar så jag skrattade faktiskt, ja, han gjorde mig genast på bättre humör. Hittills

hade jag fått lyssna på den ena tragiska sjukdomshistorien efter den andra, jag hade skrivit ut medicin på löpande band och försökt göra mitt yttersta för att hjälpa de utsatta och desperata. Men här hade vi tydligen en annan karaktär, något jag förstod direkt när jag gjorde misstaget att sträcka fram min hand och presentera mig:

– Anne.

– Trevligt att träffas, Anne. Tyvärr kan jag inte ta emot ditt handslag, men mitt namn ska du få ändå: Jag heter Jakob.

Han höll upp sina båda händer framför mig – två fula sår mitt i handflatorna syntes tydligt. Jag bannade mig för att jag missat det och försökte bli mitt professionella jag igen.

– Oj då, det där ser inte bra ut. Men jag tyckte sköterskan pratade om *ena* handen.

Jag kände mig irriterad på Linda som gott kunde ha förklarat lite bättre.

– Jag visade henne bara en, sa Jakob.

Nej, jag vet inte vad det var, men han fick mig att skrat- ta igen. Och så det där lugnet han hade runt omkring sig. Jag skakade roat på huvudet. Den här mannen var mer svårplacerad än dem jag annars brukade möta, jag kunde inte ens gissa hans ålder. Först tyckte jag att han såg äldre ut, nästan faderlig, men nu såg jag att han var som jag ungefär, trettiofem kanske, fyrtio, och att han dessutom

såg riktigt bra ut. Inte för att det hade något med saken att göra, men ändå.

Det förvånade mig att jag tänkte så, det där om utseendet, jag hade varit ganska avstängd för män på sistone. Förresten var han inte min typ. Men jag charmades av honom, det gjorde jag. För att slippa tänka vidare i de banorna tittade jag på hans händer. Det verkade vara rost i såren.

– Det här får vi göra någonting åt. Jag tror till och med att vi får sy några stygn, men först måste de tvättas. Slå dig ner.

Jag pekade på britsen och gick och hämtade några kompresser.

– Gör det ont?

– Nej, inte alls.

– När vaccinerades du mot stelkramp senast?

– Åh, det minns jag inte.

Jakob log mot mig igen, jag fick nästan för mig att han flörtade. En intagande man på ytan men en fuling därunder. Jag hade ett jobb att sköta, en stelkrampsspruta fick det bli.

– Och hur lyckades du med det här då?

– Du kommer inte att tro mig, sa han.

– Testa mig, jag har hört mycket i mina dagar.

Läkaren Anne var känd för sin direkta men uppriktiga stil. Varför hymla med det?

Det såg för en sekund ut som om han inte tänkte berätta i alla fall, men efter en liten paus började han. Han var nog bara retsam och jag lät honom hållas.

– Jo, jag ville få människor att tänka själva, det var mitt jobb kan man säga. Jag talade till dem, ville få dem att förstå, ville att de skulle lyssna till sitt inre. De samlades runt mig och vi blev många att räkna med. Att lyssna till sig själv kan vara svårt, men när man väl gör det så kan man inte sluta. Folk började uppfatta den lilla rösten som finns längst där inne och hela tiden talar till oss – vet du vad den säger, Anne?

Jag skakade på huvudet. Jag var inte säker på om han drev med mig eller verkligen hade något att säga, så jag koncentrerade mig på mitt arbete i stället.

– Allt är kärlek.

– Aha, den lilla rösten, sa jag och tittade upp.

– Så du har också hört den?

– Någon gång kanske, men det var länge sen. Och jag vet inte om jag tror på den, framför allt vet jag inte om jag tror på *dig*.

– Det har jag förstått, och därför är jag här för att berätta allt för dig igen. Så att du aldrig mer glömmet.

Han fångade min blick och såg intensivt på mig. Jag kom på mig själv med att rodna, det störde mig lite.

– Och vad har det där med dina trasiga händer att göra?

– Åh, dem har jag alldeles glömt bort.

Han skrattade, ett befriande skratt som gjorde det svårt att vara särskilt arg på honom. Han var hopplös förstås, men charmen gjorde att man förlät honom det mesta.

Jakob fortsatte:

– Det är klart att de som bestämde inte ville att människorna skulle tro på den inre rösten. Man skulle lyda och absolut inte tänka själv. Det är farligt, ja, faktiskt det farligaste som finns – då liksom nu.

Då liksom nu? Jag fattade ingenting men var snart klar med rengöringen av såren.

– Så vad hände egentligen? sa jag otåligt och nickade mot hans handflator.

Jakob ryckte på axlarna.

– Det gamla vanliga: man grep och fångslade mig, tystade mig för att jag påminde folk om att de redan har allt inom sig. Och eftersom man inte kunde ha mig drällande i ett fängelse som ett dåligt samvete, spikade man helt enkelt upp mig på korset. Och där fick jag hänga.

Han stelnade, sänkte huvudet mot bröstet och sträckte ut sina armar, som om någon just hängt upp honom på det kors han pratat om. Jag skrattade till, men egentligen var det mest tragiskt. Jag hade fått en skämtare på halsen eller möjligen en knäppgök. Jag visste inte vilket som var värst.

– Jaså, det var du det? sa jag sarkastiskt.

– Ja, är jag inte lik?

Jag tittade på honom, och för en sekund tyckte jag faktiskt att han liknade den figur man sett avbildad tusen gånger men som jag inte hade någon särskild relation till. Och plötsligt grep något tag i mig, jag vet inte varför. Mannen på korset, kärlekens apostel. Jag fick tårar i ögonen utan att kunna hindra det.

Jakob slutade leka charader och tittade medlidsamt på mig. Själv smälte jag inför hans blick, var inte den tuffa Anne längre som botade människor och hjälpte dem i nöd. Jag var bara kvinnan, eller tjejen, ja, som det kändes den lilla flickan Anne. Vackra, lugnande ögon som såg mig, bekräftade mig, nästan tittade rakt in i själen. Jag visste inte vad jag skulle säga. Hade vi inte blivit avbrutna av ett häftigt knackande på dörren till mitt rum, tror jag att jag hade börjat gråta. Högst oprofessionellt!

Det lyste en röd lampa utanför som signalerade att jag var upptagen, men någon brydde sig inte om det utan knackade i alla fall, ihärdigt dessutom. Vad höll Linda på med? Det mesta som störde hade jag annars lärt mig stänga av, men en dörr krävde att man skulle öppna. Jag försökte ignorera den ändå. Om inte annat förde den mig tillbaka till verkligheten igen – köer i väntrummet och en mage som knorrade misslynt.

– En bra historia, sa jag och tittade bort, blinkade lätt för att kunna se ordentligt. Men jag tror dig inte. Jag har

liksom hört den förut någonstans, på konfirmationen till exempel.

– Jaså, det har du? Det var bra. Och du har rätt, det var inte jag.

– Nej, jag kunde tro det.

– Det var min bror, sa Jakob. Själv är jag trädgårdsmästare.

Han var helt knäpp den här mannen.

– Din bror, va, och du jobbar med växter?

– Japp, det var så det här hände. En spade och ett ivrigt försök att gräva på fel plats i fel tid. Jag slant och nu ser du resultatet.

– Men varför använde du en rostig spade?

Jag borde ha frågat vad historien hade med saken att göra, eller hur han burit sig åt för att skada *båda* händerna, han måste verkligen ha klantat sig ordentligt, men den rostiga spaden var allt som kom ur min mun.

– Jag har svårt att göra mig av med den, vi har gått en lång väg tillsammans. Men du har naturligtvis rätt, det är dags att köpa en ny.

Hur kunde en spade förorsaka två så egendomliga sår? Snarare stämde den andra berättelsen bättre in, den om korset. Fast jag orkade inte ens lyssna till mig själv, så dumt var det. Jag struntade i hur han fått sin skada, jag var alldeles för hungrig. Dessutom stod jag inte ut med det hetsiga knackandet som aldrig verkade ge upp.

– Alltså, jag är ledsen, men jag måste kolla vad de vill. Sen lägger jag en bedövning och så får vi sy lite när jag kommer tillbaka.

– Det låter kul.

– Inte för dig, sa jag och log. Men jag tror nog att det behövs.

– Aj, aj, kapten!

Det var något märkligt över honom. Sällan hade jag blivit så berörd av någon bara så där, jag begrep mig inte alls på mig själv. Jaha, och vad var det nu för en idiot som bankade på min dörr fast jag satt här upptagen med en patient?

När jag gick in i mitt rum igen, sneglade jag mot salladen som stod där på bordet och vissnade. Jag saknade den och hoppades att snart få en paus. Jag drog en djup suck, en i mängden, gick fram till dörren och öppnade. Där stod Adam. Han blängde på mig, och jag blängde tillbaka.

– Jaha? Det lyser rött – det betyder att jag är upptagen, visste du inte det eller är du blind?

– Jag måste få prata med dig.

– Jag har faktiskt en patient.

– Men jag måste få prata med dig i alla fall, sa Adam och trängde sig förbi mig.

Jag kände hur jag började koka. Så där hade han betett sig när vi varit ett par också, bestämde och tog sig fram utan att tänka på någon annan. Det hade känts som tre bra år just då, även om vi bråkat mycket. Kärleken hade funnits, men efteråt gjorde allt bara ont och jag började tvivla på hur bra det egentligen hade varit. Och att behöva se honom på jobbet varje dag gjorde inte saken ett dugg bättre.

– Vad är det om, kan det inte vänta?

– Tyvärr inte.

Adam betraktade mig och verkade av någon anledning kritisk till det han såg. Det hade han inte varit när vi var tillsammans. Men jag hade lämnat honom för att han var omogen, för att han inte ville binda sig eller helt enkelt för att han inte tog oss på allvar. Han hade svarat med att träffa en annan tjej direkt – Sara, de var förlovade nu. Jag var inte hans ”smycke” längre och vi var inte ens sams, tålde knappt att se varandra. Då hade han hållit mig i sina armar och sagt sånt som att han älskade mig för evigt och att ingen annan var som jag, nu tittade han sig runt som om inte ens mitt rum höll måttet.

Han var upprörd, jag kunde märka det. Men jag var ännu mer upprörd.

– Vad vill du?

– Jaha, går det bra här, eller?

Han kom med en motfråga, ville behålla kontrollen. Det var bland annat sånt som hade gjort förhållandet omöjligt.

– Alldeles utmärkt, själv då? sa jag iskallt.

– Med mig är det toppen, jag är dock orolig för dig.

– Jaså. Varför då om jag får fråga?

– Det vet du mycket väl.

– Jag har ingen aning och inte bryr jag mig heller.

Dessutom har jag inte tid med dig, om du inte redan förstått det.

Jag pekade mot dörren, men Adam gick rakt på sak i stället. Han tänkte gå när han var klar, inte när jag sa åt honom att göra det.

– Varför i helvete har du varit med Mathias för? Du vet ju vilken skitstövel han är! Nu vet alla på hela sjukhuset om det. Om jag var du skulle jag vara lite mer rädd om mitt rykte.

Jag hoppade till, men bad till högre makter att det inte syntes. Han fick mig ur balans och visste exakt hur han skulle få det också.

– Vad pratar du om?

Rösten försökte låta oförstående, men jag är rädd att även den vacklade.

– Om dig och Mathias, sa Adam, om ert ”lilla äventyr”. Det är ju inte klokt!

Han lät äcklad.

– Jag vet inte vad du snackar om, och dessutom, vad har du med det att göra?

– En hel del faktiskt.

– Som vadå? envisades jag.

Men Adam hade övertaget.

– Jag kommer hit som din vän, en av dina få ska jag väl tillägga. Mathias snackar om er, skryter om dig som en erövring, pratar med alla om hur han fick dig dit han ville och vad ni haft för er. Om du ska hålla på så där kan du väl sköta det snyggt och inte alldeles slampigt. Jag har ingen lust att drabbas för att du är desperat.

Det han sa chockade mig, och han fortsatte innan jag ens fått mål i mun:

– Han har till och med påstått att han har kompromenterande bilder på dig, inte på er, på *dig*. Och han visar tydligen upp dem också för vem som helst som vill se.

– Komprometterande, rättade jag eftersom jag brukade rätta honom, men min röst var inte särskilt stark. Jag svalde ansträngt.

– Han har varit med typ alla tjejer på det här sjukhuset och är ett riktigt svin, det vet du, men ska *du* nu bli likadan?

Det stack i ansiktet på mig och en klump i magen växte sig allt större.

– Alltså, ursäkta mig, vad är det du säger?

– Att jag tycker du har visat dåligt omdöme och har legat med för många här på sjukhuset för att det ska vara bra för ditt rykte. Lyssnar du inte?

– Ja, *du* är verkligen en för många, svarade jag snabbt för att återfå någon sorts pondus.

– Vi hade en relation, det är skillnad, sa Adam. Men det du håller på med nu verkar bara sjaskigt.

– Du är ju tillsammans med Sara. Är det så annorlunda?

– Vi har också en relation, sa Adam överlägset. Han kunde vara så irriterande.

– Jag tänker inte stå och tjafsa om ditt sexliv. Jag vill, som din vän, berätta att det inte ser så snyggt ut när du är med alla så där. Först Lasse som var gift, och nu Matthias som är värsta playern, och visst, så mig däremellan, även om det var en helt annan sak. Alla har jobbat här. Du måste skärpa dig lite, Anne.

Min röst gick tyvärr upp i falsett när jag svarade:

– Så för att jag är kvinna får jag inte ha ett liv? Vi är ju bara på det här jävla stället, är det då så konstigt att man träffar varandra? Och du talar om tre stycken på nästan tio år. Är det en skandal, är jag sjukhusets slampa nu? Är det så du ser på mig?

Adam ryckte på axlarna och verkade nästan tycka det. Själv blev jag bara ännu argare av hans sätt, men jag hade hamnat i ett sånt underläge att jag mest kände för

att gråta igen. Men det tänkte jag aldrig göra inför den pajasen. Jag fnös åt honom i stället.

– Du är inte klok!

– Egentligen har jag inte tid att tala om det där, sa Adam, som i princip inte gjort annat sen han kom. Det får du klara upp själv. Jag kom hit för att tala med dig om ditt arbete.

– Mitt arbete?

Jag gapade medan han bytte taktik och satte in dödsstöten.

– Einar Jakobsson, en patient till dig, eller hur? Minns du honom?

– Naturligtvis. Ska du inte gå nu?

– Han kom in akut i natt, hade fallit i koma, det var nära att han inte klarade det.

– Vad säger du?

– Du ordinerade tydligen fel medicin.

Adam tittade på mig som man tittar på ett barn som gjort något mycket, mycket dumt.

– Det är därför jag frågar hur du mår, det börjar liksom gå utför med allting. Dåligt uppförande och dåliga val, och för dina patienter, *våra* patienter, rentav farliga val.

– Du skojar? Är han ... hur ...?

– Ja, han lever. Vi får hoppas på det bästa. Men det är inte bra, det kan man inte påstå.

Jag kom av mig fullständigt.

– Jag vet inte vad jag ska säga, mumlade jag efter ett tag. Det har aldrig hänt förr. Jag måste väl ...

– Du måste kanske varva ner, fyllde Adam i.

Golvet krängde oroligt under mina fötter, magen var surare än ättika och krampade, men jag tvingade mig att stå kvar. En felbehandling, det var fruktansvärt!

– Du kan åka på en prick, om du har tur, du kan bli avskedad också. Jag var den första att försvara dig, men jag kan inte skydda dig jämt. Det får helt enkelt inte bli en nästa gång.

Han fortsatte låta så där överlägsen, och nu kunde jag inte värja mig alls.

– Jag tycker att du ska ta lite ledigt och tänka över din situation, det är vad jag tycker, kanske till och med tänka över ditt liv.

Adam avslutade sitt ”vänskapliga” framförande genom att gå mot dörren och ut genom densamma. Han var klar, det fanns inget mer att tillägga. Och mitt gamla liv följde efter honom ut. Från den stunden ändrades allt, men det begrep jag förstås inte än. Hela min värld var satt i gungning och jag blev stående mitt i rummet med ett bultande hjärta som enda sällskap.

Avslöjande bilder, en patient som felbehandlats – vad var det som hände?

Plötsligt kom jag att tänka på en annan patient, på Jakob som satt i rummet intill. Honom hade jag alldeles glömt bort när Adam dök upp och sög ur all min livskraft som en vampyr. Med andan i halsen störtade jag in till honom.

– Jag är ledsen!

– Det är ingen fara, jag ska ingenstans, sa Jakob.

Även om det var skönt att han fortfarande verkade vara på gott humör, insåg jag med ens något mycket värre:

– Herregud! Du hörde säkert allt det där?

– Nej då, inte allt.

Jag satte händerna för ansiktet och sjönk ihop i stolen mitt emot honom.

– Åh ... jag ber verkligen om ursäkt.

Mitt huvud ömmade oroväckande.

– Det behöver du inte göra.

– Vi har haft en relation, hasplade jag ur mig, och ... ja, det var inte så lyckat.

Så kom tårarna i alla fall. Jag har aldrig varit känd som någon lipsill, det kan man inte vara i mitt yrke (jag kunde faktiskt inte minnas när jag grät senast), men det här var bara för mycket.

– Jag vet inte vad jag ska säga, snörvlade jag.

– Det är okej, sa Jakob. Säg ingenting.

– Jag känner mig så dålig.

– Men du *är* inte dålig, inte på något sätt. Jag vet till och med att du är riktigt bra, och du ska inte låta någon få dig att känna annorlunda.

Han tittade på mig. Och återigen genomförs jag av värme, av lugn inför hans milda ögon. Jag höll på att bryta ihop, ändå hindrade han mig med sin blotta närvaro att göra just det. Jag var helt ur fattning men kände mig genast bättre av denne mans bekräftelse och omtanke. Inte enbart på ett yttre plan, utan det kom inifrån.

– Fast det hjälper inte om du själv inte förstår det. *Du* måste veta att du inte är dålig, att du duger som du är.

Det var visserligen vad jag behövde höra, och han gjorde det verkligen lättare för mig att utstå förnedringen jag fått kastad i ansiktet. Samtidigt verkade det, och jag tror inte att jag är överkänslig, fortfarande som om han flörtade med mig, och *det* var inte vad jag behövde.

– Vi ska titta på dina sår nu, sa jag i stället.

– Jag ska ge dig ett råd.

Jag såg väl förvånad ut, för han skrattade gott åt mig innan jag hann säga något.

– Det där kändes ovant, va? Det är ju din roll. Men Anne, jag är här för att ge *dig* ett råd, ett riktigt bra om jag får säga det själv. Annars hade jag lika gärna kunnat gå till någon annan läkare. Men jag kom till dig. Ja, jag ser att du tycker det låter konstigt, men det kan inte hjälpas. Det är viktigt att du lyssnar.

Någonstans i bakhuvudet hörde jag Lindas röst som sa att hon hade en man där ute som ville tala med mig, men jag hade inte tid för konstigheter. Nu lutade sig Jakob fram och berörde min axel försiktigt:

– *Ta hand om dig.*

– Förlåt?

– Ta hand om *dig*, Anne. Det vill säga, du måste ta det lugnt, låta saker och ting komma som de gör och bara bry dig om att må bra. Det är hemligheten bakom det mesta: om *du* mår bra så kan andra göra det också. Det är mitt råd. Det låter inte som så mycket, men om du tänker efter kan det vara det bästa råd du fått. Jag ser att du behöver det nu.

Drev han med mig? Det kändes inte så, tvärtom, som om det han sa var viktigt. Ändå visste jag inte vad jag skulle göra med det. Ta hand om dig, ta det lugnt – hade han sett mitt arbetschema? Alla kunde inte påta i jorden och göra illa sig på spadar.

Jag reste mig och försökte komma till sans igen. Jag ville titta på hans sår, det var mitt jobb, det var allt som skulle göras här. Jakob visade upp sina händer:

– Jag vet inte vad du gjorde, men jag ser det här som ett litet mirakel.

Såren såg minst sagt bättre ut, faktum var att de inte behövde sys längre. Världen gungade.

– Det ... det ser ju bra ut, stammade jag.

– Ja, är det inte underbart!

Hans skratt växte sig fram genom rummet. Det var surrealistiskt. Mannen som kallade sig Jakob ställde sig upp och kramade om mig, önskade *mig* lycka till. Upprepade sitt obegripliga ”ta hand om dig”, innan han helt enkelt gick ut ur rummet och försvann.

Det blev alldeles tyst och jag var tvungen att hålla mig i stolen för att inte ramla ihop.

2. *Lyssna till ditt inre*

Lunchen var bara att glömma. Jag kunde inte äta med allt som snurrade i huvudet, med ett hjärta som slog i bröstet så hårt att jag knappt kunde höra mina egna tankar. ”Ta det lugnt”, hade den där lustiga typen sagt. Han visste uppenbarligen ingenting om sjukhus. Visst var det ett bra råd i en perfekt värld, men världen var inte perfekt. Då skulle folk inte bli sjuka. Det fanns inte en möjlighet att ta det lugnt.

Adams hårda ord, tårarna som trängt sig på, allting! Skulle jag ha felbehandlat en patient? Jag kunde inte ens tänka tanken utan att må illa. Och vadå för bilder, vad hade han för bilder – Mathias, sjukhusets casanova? Och om han nu hade det, vilka hade han visat dem för? Mitt liv rasade ihop men jag envisades med att försöka hålla det samman.

Patienter, mer patienter och ännu fler patienter. Det var verkligen en hopplös dag idag. Men jag var van, på sätt och vis hade varje dag blivit hopplös nu för tiden. Det kändes som om världen mådde sämre och blev allt sjukare. Jag slet vidare och gjorde mitt yttersta, ändå kändes det som en omöjlig uppgift.

Efter någon timme, när jag måste ta en paus för att gå på toaletten (ibland hade man inte tid med det heller), smet jag iväg ett tag. Jag var tvungen att ta reda på hur det gick för Einar Jakobsson. Jag tog hissen till intensivvården och hoppades att Linda höll ställningarna så länge. Egentligen borde jag ha ätit något, men det fick jag ta sen.

Precis utanför hans rum stötte jag ihop med en sjuksköterska.

– Hur är det med honom?

– Jo, det är stabilt. Men i natt var det tydligen jobbigt.

Jag undrade om hon visste att det var jag som var anledningen till att han låg där. Framför allt undrade jag om hon visste något om mig och Mathias. Sett någon bild kanske? Jag hade nog inte varit nykter en enda gång med honom. Men sköterskan log mot mig och sa:

– Du kan fråga honom själv, han är vaken.

– Är han?

Hon nickade. Jag försökte se om det fanns ironi i det där leendet, möjligen något underförstått om min fallna karaktär. Men jag såg inget. Kanske var hon bara vänlig.

– Tack, sa jag och öppnade dörren.

Innan jag gick fram till sängen och gav mig till känna, tvekade jag. Jag var nervös för att träffa honom, en gammal man lite över åttio. Så snäll och rar. Påminde en hel del om min morfar. Jag saknade honom.

– Hej, sa jag försiktigt när jag till slut vågade fram.

Einar tittade upp, försökte placera mig, det var så många som sprang fram och tillbaka på ett sånt här ställe. Men så kom han ihåg, hon med felmedicineringen.

– Nej, men hejsan.

– Hur står det till?

– Tja, det är ganska bra. Jag ska inte klaga.

Han försökte skratta men rosslande mest. Det var uppenbart hur det stod till.

– En tuff natt hörde jag.

– Inte för mig, svarade Einar. Jag var inte här, jag var någon annanstans.

Jag tog mod till mig, kunde ändå inte stanna så länge. För min inre syn kunde jag se hur väntrummet fylldes av människor som undrade när de skulle få komma in.

– Du, jag vet inte hur jag ska säga det här, men jag är rädd att det är jag som är ansvarig för hur du mår.

– Det tror jag inte, sa Einar men slöt ögonen.

– Jo, jag är rädd för det.

Då tittade han plötsligt upp och såg rakt på mig.

– Det är väl inte ditt fel att jag är gammal heller. Hur skulle det då kunna vara ditt fel hur jag mår?

Jag ville berätta om medicinen men kunde inte riktigt förmå mig. Fast kanske hade någon redan sagt det till honom och han bara var snäll mot mig. Jag fick tårar i ögonen. Einar däremot log varmt.

– Du är en duktig läkare, Anne, men ingen rår över en människas åldrande. Inte du och inte någon annan. Det här är helt naturligt.

– Men ...

– Du ska inte anklaga dig själv. Tänk inte mer på den saken.

Han smackade. Det såg ut som om han ville sträcka sig efter vattnet som stod där på bordet bredvid honom, men orkade inte. Jag borde ha hjälpt till men var alldeles förlamad.

– Jag är glad att du kom, sa Einar, och jag vill inte verka otrevlig på något sätt, men jag är hemskt trött. Nu vill jag bara sova och sova.

Han försvann bort. Det var bra. Själv kände jag mig eländig förstås men fick inte låta tårarna komma. Om jag släppte efter skulle allt gå i bitar. Han var så otroligt lik morfar att det gjorde ont i bröstet och jag fick med ens svårt att andas.

Jag tvingade mig till ett par djupa andetag, redo att gå tillbaka till mitt. Men då öppnade han ögonen igen.

– Ta hand om dig nu, Anne. Det finns ingen anledning att stressa upp sig för någonting, förr eller senare är det ändå dags att gå vidare. Det kanske inte verkar så i din ålder, men definitivt i min. Tro mig på mitt ord.

Och så skrattade han lite, lyckades bättre den här gången. Och jag tyckte nästan att skrattet påminde om den där patienten jag haft tidigare idag, vad hette han nu, Jakob, fast en äldre version. Det var ett skratt som smittade. Och hans ord, ”Ta hand om dig”, var inte det exakt vad Jakob sagt åt mig?

Jag blinkade bort en tår och vinkade åt Einar.

– Vi ses senare, jag tittar till dig igen.

Av någon anledning svarade han inte, möjligen hade han redan somnat. Jag fick bita ihop så att jag inte började storböla på vägen tillbaka. Det skulle inte fungera.

– Är du verkligen säker på att du ska jobba mer idag? sa Linda lite som en storasyster, en yngre storasyster. Själv skulle hon snart gå hem.

– Agneta är sjuk och de har inte hittat någon annan, sa jag och orkade inte bry mig om att jag blev uppläxad.

– Men du kan inte gärna ta kvällspasset också!

Jag suckade, det verkade onekligen ganska mycket.

– Ibland måste man göra sånt som man inte vill. Det kan inte hjälpas.

Jag lät som ett offer när jag sa det. Bilden av Jakob som sträckte ut sina armar och lekte Messias kom för mig, men nu var det jag som spikat upp mig själv på korset. Egentligen var jag för trött för att inse det tragiska i min liknelse.

– Det finns ett annat liv också, ett eget.

– Visst, sa jag.

Hon stod ett tag i dörren som om hon tänkte på något. Jag önskade att hon kunde gå så vi fick fortsätta arbeta.

– Det är inte värt det, sa hon och menade att jag borde ta mitt förnuft till fånga. Men jag orkade varken prata eller försvara mig. Jag nickade för att bli av med henne, men just när hon skulle gå råkade jag fråga:

– Vet du om Mathias jobbar fortfarande, eller har han gått hem?

– Mathias?

– Ja, eh ... Mathias Ekblom på röntgen. Jag måste ha tag i honom för en grej.

Linda såg frågande på mig, letade efter svar, men jag begravde mig i papper och försökte hindra rodnaden från att synas.

– Jag kan söka honom om du vill.

– Tack, gärna.